

**Тақырыбы: Тістерді ағарту.
Көрсеткіштері, заттары, әдістері.**

Қабылдаған:

Орындаған: Оразқұл Н.

Топ: СТК-330

Жоспар:

I. Кіріспе:

II. Негізгі бөлім:

- Ағарту туралы түсінік.
- Ағарту процесінде тотық ертінділерінің әсер ету механизмі.
- Диколорит туындауының себептері.
- Ағартудың түрлері.
- Тісті ағартудағы қарсы көрсеткіштер
- Ағартуда қолданылатын препараттар (жаңа технология бойынша)

III. Қорытынды:

IV. Қолданылған әдебиеттер.

Ағарту туралы түсінік

Алғаш рет Charrie 1877 жылы түсі өзгерген интактты тістерді ағартуды ұсынған. Тістерді ағарту эстетикалық процедура ретінде 1898 жылдан бастап әдебиеттерде айтылған. Тістерді жоғары температура мен концентрацияланған химиялық тотықтырғыш көмегімен ағарту 1937 жылдан бері қолданыс тапты.

Витальді ағарту үшін келесі тотықтар класы қолданылады: сутегі асқын тотығы мен карбамид тотығы (синонимі: мочевиная тотығы, карбамид немесе пергидроль жыл бойы таза түрінде немесе тұздар комбинациясы ретінде.

Карбамид тотығы ағартқыш зат негізі ретінде. Жақсы эстетикалық тиімділігіне, қолдану қарапайымдылығына және қол-жетімділігіне қарай стоматологияда кең таралды. 1960 жылдан бастап қолданылады. Ал карбамид тотығы ағартқыш зат ретінде тіс сықпаларында, алғашқы препараттар гель түрінде АҚШ-та 80 жылдары пайда болды. Карбамид тотығы тіс ағартқышы ретінде соңғы 5 жылда кең таралды.

Карбамид тотығы ертіндісі өте тұрақсыз және сілекеймен және ауыз қуысының жұмсақ тіндерімен жанасқанда ыдырайды. 10-15% карбамид тотығы 3-5% сутегі асқын тотығы мен 7-10% мочевиінада ыдырайды. Сутегі асқын тотығы өз кезегінде оттегі мен суға, ал мочевиіна - аммоний мен көміртегінің қос тотығына ыдырайды.

Ағарту процесінде тотық ертінділерінің әсер ету механизмі.

Тотық ертіндісі эмаль мен дентинге еркін кіреді. Бұл еркін қозғалыс тотық молекуласының үлкен емес молекулярлы салмағымен сипатталады. (30г/мол). Ағартқыш агенттің, сутегі тотығының әсер ету механизмі тіс

пигменттерш тотықтырады және белоктық байланыстырады және денатурациялайды. Бұл процесс қышқыл сияқты эмаль бетінің 15% декальцифицирлейтін препараттардың болуымен ерекшеленеді. Мочевинаның эмаль мен дентинге еркін өтетіні дәлелденген. Мочевинаның молекулалық салмағы төмен. (64г/мол).

Дисколориттің пайда болу себептері:

- 1. Бояғыш тіс бетінде тұнып қалуы немесе бояудың жұмсақ және қатты қатты тіс қақтары ішінде туындауы**
 - *шылым шегу
 - *кофе, қара шай немесе бояғыш қосылған тағамдар
- 2. Тісжегіден тыс зақымданулар нәтижесінде тістің қатты тіндерінің меншікті өзгеруінен болуы мүмкін.**
 - *гипоплазия
 - *флюороз
 - *тетрацилин құрамды антибиотиктерді қолдану
- 3. Тіс қақтары, ондағы саңырауқұлағының дамуынан, жасыл түске боялуына байланысты**
- 4. Жүйелі аурулармен ауру**
- 5. Жасына байланысты**

Ағартудың түрлері:

**1.Витальды
2.Девитальды**

**1.Үйде
2.Мамандан-
дырылған**

**1.Сыртқы
2.Сауытiшiлiк
3.Аралас**

- **Витальді ағарту** - түсі өзгерген интактты тістерді ағарту. (тіс қақтары, дәрілік заттарын, жасына қарай, тіс түсінің өзгеруі, өндірістік зияндылықтар - қорғасын, темір, латунь нәтижесінде).
- **Девитальді ағарту** - ұлпасы ағарған тістерді ағарту; бұрын травма алған, содан түсі өзгерген тістерді, бұрын резорцин-формалин әдісімен емделген тістерді ағарту.
- **Сыртынан ағарту** - тістің сауыт бөлігін әртүрлі сутегі тотығы негізіндегі заттар көмегімен сыртынан ағарту.
- **Сауыт ішілік ағарту** - ұлпасы алынған тістердің қуыстың ішінен ағарту.
- **Аралас ағарту** - сауыт ішілік және сыртынан ағарту комбинациясы.

Үйдегі ағарту

--Тіс ағартудағы бірінші көмекші - **ас содасы**. Соданы тұзбен не тіс пастасымен аралстырып қолдануға болады. Ол тістің бетіндегі эмальды қырып ағартады. Сондықтан бұндай дауаны аптасына бір реттен жиі жасамау керек. Тістері сезгіш жандарға бұлай тісін ағартуға кеңес берілмейді.

--Тіс ағартудағы жақсы құрал - **сутек тотығы** (перикись водорода). Онымен ауызды шаяды, не мақтаны сулап, тістерді сүртеді. Бұл дауа да зиянсыз емес, сондықтан жиі қолданбау керек.

--**Ағаш күлі** бұрыннан бері ел ауызында жүрген тіс ағарту жолдарының бірі. Оның құрамындағы *калий гидроксиді* тісті бір сәтте ағартады. Орнына белсендірілген көмір қолдануға болады.

--Табиғи тіс ағартатын құралдардың бірі - **лимон шырыны**. Оны тіске жағып, артынан сумен шайып жібереді.

--Тағы да бір табиғи және өте дәмді тіс ағартқыш - **құлпынай**. Табиғи құрамдас бөліктерінің арқасында ол эмальдағы күңгірт дақтарды кетіре алады. Құлпынайдан езбе жасап, тіске жағып, бірнеше минуттан кейін шайып тастау керек.

каппа

Қазіргі кезде тісті үйде ағартуға пластикалық каппа және арнайы гельдер қолданылады. Пластикалық каппа-науқастан ғаныш мүсін алынып, сол арқылы дайындалады. Осы әдәсті қолданбас бұрын науқастың тісін тіс қақтары мен тіс тастарынан тазау керек.

*Этаптары:

1. Дәрігер-стоматологқа тексерілу және кеңес алу
2. Професионалды тазарту және тіске полировка жасау
3. Арайы каппа дайындау
4. Каппа мен арнайы гельді үйде қолдану

Мамандандырылған ағарту:

- Мамандандырылған ағарту (стом.кабинеттерде дәрігер-стоматолог жүргізеді) үйдегі витальді ағартуға қарағанда жақсырақ. Бұл тиімді, жылдам, қауіпсіз.
- Профессиональді ағарту үшін 30-35 % сутегі тотығының гелі мен ертіндісімен бірге коффердам қолданылады және эмальді уландыру жүргізіледі.
- Ағарту жүргізер алдында науқасқа жұмсақ винил материалынан жасалынған индивидуальды каппа дайындалады. Қалыңдығы 0,9мм. Олар жұқа, ауызда білінбейді. Каппа қызыл иек жиегін және бүртіктерін 2-3мм жабады.
- Шприц пен тубиктағы ағартқыш гель каппа қуысына жағылады. Каппа тіске кигізіледі және ағарту процесі басталады.

Е.Иоффе (1999) анықтамасы бойынша 10-11% карбамид тотыңғын қолданғанда тістің ағаруының керекті дәрежеге жетуі экспозиция кезектілігіне байланысты 2-ден 4 сағатқа дейін созылатын күн аралық аппликацияда емдеу кезеңі 2 аптаға созылады. Кей науқастарда емдеу тез немесе 6 аптаға созылады.

Бұл бірнеше себептерге байланысты:

- Науқас мотивациясы және оның орындалуы;
- Тіс сезімталдылығы
- Тістердің бастапқы түсі;
- Тетрациклинді зақымдану;
- Тістердің витальділігі.

Түнгі уақытта ағартқыш заты бар каппаны 8-12 сағат қолдану туралы мәлімет бар. Мұнда жағымды фактор - түнгі уақытта саливация төмендеуі, мимикалық және шайнау белсенділігінің төмендеуіне байланысты.

Жоғары сезімталдылығы бар науқастар үшін ағартқыш заттарды киюдiң 2 түрi бар:

- 1 аптада күнiне 1 сағаттан, сосын 2-шi аптада күнiне 2 сағаттан, бiртiндеп түнгi уақытта киюдi ұсыну;
- Төменгi көнцентрациядан бастау, бiртiндеп жоғарлату. 3 түрлi концентрацияда ағартқыш заттар жинағы бар: 11% ,13% ,16%.

Ағарту уақытында және одан кейiн фтор күрамды препараттар қолдану көрсетiлген.

Ағарту әдiсiнiң дамуының жаңа әдiсi аргон және CO₂ лазерiнен тұратын лазер энергиясын қолдану. Бұл арнайы катализатормен байланысқан сутегi тотығын белсендiру үшiн қолданылады.

Лазерлiк ағартудың негзгi оелсендi химиялық компонентi жоғары концентрациялы сутегi тотығы ертiндiсi.

до отбеливания
зубов

после курса
отбеливания
зубов

Ағарту қалай жұмыс істейді?

- Қышқылды молекулалар тістің ішіндегі ақуызды қосындылар, яғни дақтарды жояды.

Тісті ағартудағы қарсы көрсеткіштер

- 1.Қант диабеті
- 2.Жүйке – психикалық аурулар
- 3.Онкологиялық аурулар
- 4.Жүктілік
5. 16 жасқа толмағандар
- 6.Парадонт аурулары
7. Бреккет таққандар
8. Алдыңғы тістерде пломба болса
- 9.Эмальда жарықтар болса
10. Емделмеген тісжегі ақауы болса
11. Сутегінің асқын тотығына немесе ағарту құралдарына аллергиясы болса

Ағартуда қолданылатын препараттар (жаңа технология бойынша)

- * Zoom
- * Yotuel-Pharma
- * Air-Flow
- * Opalescence

Zoom ағартқыш

Қазіргі таңда көп қолданылатын универсальды препарат. Бұл препараттың негізі дәрігер стоматологтың бірінші қабылдауында қажетті эффектті алуға болады және бұл препараттан алған эффект 3 жылға сақталады. Тағы бір қасиеті науқас өзіне қажетті түсті таңдап ала алады. Zoom ағартқыш ультракүлгін сәулесі арқылы активтелетін гельден тұрады. Гельдегі сутегінің асқын тотығы активті қышқыл түзіп, кіреуке мен дентин арқылы еніп, пигменттелген жерді ағартады. Бұл процесс 60 минут жүреді.

YOTUEL

- **Toothpaste Yotuel All-in-one** – құрамында 75 мл карбамид пероксидінен тұрады. Дүние дүзіндегі ең алғаш ағарқыш паста. Құрамында: карбамид пероксиді, флуорид, кальций, фосфат бар. Ол ағартумен қатар тіс кіреукесінің реминерализациялануына көмектеседі.
- **Mouthwash Yotuel-** ауыз қуысын шаюға аралған сұйықтық. Құрамында Ксилитол бар. Ол ағартумен қатар қызыл иектің саулығына, бактерияны жоюға және жаман иістің шықпауына көмектеседі. Құрамындағы Алантоин ауыз қуысындағы тіндердің регенерациясына қатысады.

Opalescence

20% су құрамды. Ағартумен қатар тістің сезімталдығын төмендетеді.

Ол қою тығыз консистенциялы:

- тісте қапаны жақсы ұстап тұрады
- эксплуатацияға оңай
- дәмі жақсы
- сөлдің көп бөлінбеуіне әсер етеді

Назарларыңызға
рахмет!!!

